

MESTNI ZVERINJAK BO POVEČAN

FWR namerava podvzeti veliko razširjenje mestnega zverinjaka v Brookside parku; pri delih bo zaposlenih do deset tisoč brezposelnih delavcev.

Inženirji of FWR (Federal Work Relief) so danes naznaili, da bo njihova glavna naloga tekom letošnje jeseni in zime razširjenje in preureditev mestnega zverinjaka v Brookside parku. V načrtih, ki jih pripravljajo, bodo vključena nova poslopja, razširjenje starih poslopij, nove stajne za različno zverjad itd. Namen inženirjev od FWR zvezne agencije je popolna preureditev zverinjaka po čimkaskem in detroitskem vzorcu. Živali bodo dobile več prostora, ki bo urejen tako, da bo ustrezal prvotnemu bivališču vsake posamezne živali. Pri tej rekonstrukciji in povečanju clevelandkega zverinjaka bo zaposlenih po mnenju izvedencev najmanj deset tisoč brezposelnih delavcev.

Clevelandski zverinjak, ki so ga nekoč smatrali za najslabši zverinjak v Ameriki, je še priromeroma mlad, saj je bil odprt šele l. 1908.

Poleg omenjenega projekta ima FWR v načrtu izboljšanje in preureditev jezerske obale od Avona do Willowicka, ki je prav za prav najvažnejši podobni projekt, dočim stoji novi projekt (razširjenje zverinjaka) po važnosti na drugem mestu. Pričakuje se, da bosta ta dva projekta poleg drugih manjših projektov zaposlila okrog štiri-deset tisoč brezposelnih delavcev tekom jeseni in zime. Clevelandski zverinjak se nahaja v dokaj zanemarjenem stanju, ker ni bilo pravega gospodarstva in tudi fondov za potrebno ekspanzijo ni bilo na razpolago. Tudi raznih živali ni maa ba mnogo.

KOMPONIST USTRELJEN

HOLLYWOOD, Cal., 19. avg. V njegovem domu so danes našli ustreljenega Jerryja Jarne-gina, komponista in soproga pevke Irene Franklin. Policija dozdaj še ni dognala, ali se gre za samomor ali za umor.

Policaja je izzival

John Ptack, 49 let star, z 3054 E. 49 St., je bil v nedeljo aretirani zaradi pijanosti in ko se je peljal v policijskem avtu na policijsko postajo, je izzival policijskega stražnika Remyja, češ, naj ga pretepe in ubije, da bo šel potem v prisilno delavnico delati družino pred nedavnim zaradi umora obsojenima policijskemu sodniku Tevenyju, je le-ta dejal oboženo: "Če se tako zanimate za prijetnost policaja, vam bom dal opazovalci v prisilni delavnici vsak dan skozi cel mesec."

Obisk škrtkije

Pri družini Mr. in Mrs. Louis Kosmerl se je zglasila teta škrtkija, ki je pustila v spomin krepkega sinčka. Mati in novorojenček sta v domači oskrbi na domu, 1242 E. 170 St. Čestita-mol

Morilec priznal svoj zločin

EL PASO, Tex., 20. avg. — Artur G. Wilson, clevelandski kemik, ki je v oktobru lanskega leta v Texasu umoril svojo ljubico vdovo Ireno De Bolt, pustil njeno truplo v puščini ter zbežal, je danes priznal svoj zločin, izgovarja se pa, da je svojo ljubico ubil, ker je bila preveč sitna in zlobna in da jo je ubil v samoobrambi. Wilson in Mrs. De Bolt sta se lani v oktobru odpeljala na daljše avtno potovanje in spotoma sta se večkrat sprla. V bližini Ft. Wortha sta se zopet skregala in ona je začela mlatiti po Wilsonu z nekimi železnimi predmeti, kar ga je vrglo iz tira, pravi Wilson, da je zagrabil kos železa ter udaril vdovo po glavi ter jo ubil. Nato je naložil truplo mrtve vdove v avto, se peljal z njim do Van Horna, kakih 500 milj od Ft. Wortha ter se v tamošnji bližini iznebil žalostnega bremena. Še prej ji je vzel \$1.500 denarja, ki ga je imela skritega pod obleko. Nato se je peljal do mesta Tulsa, kjer je prodal avto, nato je šel v Chicago, od tam v Cleveland, potem v New York, nazadnje je pa odrinil v Kanado, kjer si je našel službo natakara na nekem kanadskem parniku, na katerem je bil končno tudi aretirani. Wilson pravi, da se bo zagovarjal, da je vdovo ubil v samoobrambi.

Zbor naših socialistov

V soboto teden bo otvorjen v Slovenskem delavskem domu X. redni zbor Jugoslovanske socialistične zveze, ki bo trajal tri dni, namreč 1., 2. in 3. septembra. Zbora se bo udeležilo nad 80 delegatov, referentov in članov zvezne eksekutive. Na zbor prideta tudi Mr. Ivan Molek, gl. urednik "Prosvete" in njegova soproga, ki je znana čitateljica Mladinskega lista in Prosvete pod svojim dekliškim imenom Mary Jugg. Posebno važnost se bo polagalo na zboru vprašanju zveznega glasila "Proletarca" in ojačanja zvezne eksekutive odbor ter določilo mesto prihodnjega zbora. Tekom zbora bo več prireditev. V soboto dne 1. septembra zvečer bo v SDD na Waterloo rd. banket v počast delegatom in gostom X. red. zbora, na katerega so vabljeni vsi rojaki, ki se zanimajo za razredno-zavedno gibanje med našim delavstvom. Serviralo se bo kokosjo pečenko; večerja bo stala 75c za osebo. Seveda bo poskrbljeno tudi za zabavo in žejo.

V nedeljo, dne 2. sept. zvečer se bo pa vršil v SDD na Waterloo road koncert, h kateremu so vabljeni vsi prijatelji, somišljeniki in sodrugi. V pripravljalnem odboru, ki vodi vso stvar, so Frank Barbič, Joseph Jauch, Louis Zorko, Joseph Lever, Anton Skapin, Joseph Frančeskin, Josephine Turk, Louis Jarc in Betty Bogataj.

Poročna dovoljenja

Te dni so dobili poročna dovoljenja sledeči pari: Joseph Skoda, 13208 Wainfleet Ave. in Mary Coughlin, 3333 W. 130 St. William Streeter, 981 E. 200 St. in Christine Tekavec, 386 E. 165 St., Gregory Molle, 1184 Norwood Rd. in Mary Kalister, 1162 E. 61 St.

Mussolini zopet rožlja s sabljo

Italijanska armada mora biti pripravljena, da vsak čas lahko nastopi kjerkoli, pravi Il Duce. Avstrijski kancler v Italiji.

PRELAZ FUTA v Apeninih, Italija, dne 20. avg. — Premijer Mussolini je danes tekom velikih vojaških manevrov podal izjavo, ki dokazuje, da je še vedno pripravljen poslati Italijane v novo klanje, ako bi kdorkoli ogrožal status quo, t. j. obstoječe politično stanje v današnji Evropi. Mussolini, ki se je udeležil teh manevrov kot vojak, je govoril pred vojniki 83. infanterijskega polka ter jim zabilil med drugim tudi tole: "Vi morate biti pripravljeni vsak trenutek za vsak slučaj in kjerkoli!"

Ta izjava se smatra za posebno važno, ker ni še dolgo tega, ko je Mussolini tekom nedavne politične krize v Avstriji nagradil ob Italijansko - avstrijski meji okrog petdeset tisoč mož vojaštva, kateremu je bilo treba dati samo še komando, pa bi bili vkorakali preko prelaza Brennerja v Avstrijo. Mussolini je tedaj poslal močne vojaške oddelke tudi na italijansko - jugoslovansko mejo, seveda zato, da bi bil v slučaju oborožene intervencije v Avstriji lahko držal jugoslovanske militariste na vrhvi. Mussolini, ki mu je zelo veliko na tem, da Avstrija ostane neodvisna, je tedaj jasno pokazal, da nikakor ne namerava mirno dopustiti, da bi Avstrija izgubila svojo neodvisnost ter se priključila Nemčiji, kajti njemu je mnogo ljubša

šibka sosedna Avstrija, nego mogočna sosedna, kakršna bi postala Nemčija z "anschlusom". Tega se Mussolini boji "kot vrag križa" in pripravljen je na vse, tudi na oborožen spopad, samo da to prepreči.

Poleg Mussolinija je opazoval manevre tudi kralj Emanuel in navzočih je bilo kakih dvajset tujih vojaških misij, med čijih članov sta bila med drugimi tudi francoska generala Weygand, načelnik francoskega generalnega štaba in Loiseau podnačelnik generalnega štaba v Parizu.

Glavno pozornost se je tekom manevrov posvečalo zračnim manevrom italijanske zračne napadalne flotilje. Mussolini je zelo napeto opazoval manevranje te zračne armade, od katere mnogo pričakuje v slučaju vojne. Vendar se njegova zračna armada ni posebno dobro obnesla in vojaški eksperti menijo, da bi bila poražena vsled nerodnega manevriranja v napadu.

Važno kulturno podvzetje

Tekom zadnjih tednov se je vršilo več sestankov zainteresiranih oseb, na katerih se je govorilo o tem, da bi se podvzelo akcijo za nabavo velike pokrajinske slike našega umetnika Peruška, ki je dobila pred leti prvo nagrado na umetniški razstavi v Milwaukeeju, nakar bi se jo poklonilo Narodni galeriji v Ljubljani. V stari domovini namreč nimajo nobenega reprezentativnega Peruškovega dela, da bi si katero nabavili, nimajo denarja, državna blagajna je pa na razpolago za vse, samo za kaj takega ne. Ljubitelji umetnosti tamkaj bi bili ameriškim Slovencem nedvomno zelo hvaležni za tak kulturni dar.

Dozdaj se je deloma organiziral odbor, ki bo vodil to akcijo. Pri tem se je gledalo na to, da bodo v tem odboru zastopani člani naših naprednih političnih organizacij. Odbor je sestavljen kot sledi: Mrs. Antoinette Simič in Mrs. Mary Durn od nove ženske organizacije Progressivne Slovenke, Vatro J. Grill, urednik "Enakopravnosti" in gl. predsednik SSPZ, Frank Sodnikar, urednik angleške sekcije Enakopravnosti A.J. Trbovec, urednik "Nove Dobe", glasilca J. S. K. J. Frank Barbič, gl. porotnik SNPJ in Ivan Jontez.

V kratkem se bo vršil prvi sestanek tega odbora, na katerem se bo napravilo podroben načrt za tozadevno kampanjo, na kar se bo šlo na delo. Bolj obširno in natančno bomo o tem pisali pozneje.

Upati je, da bo ta važna kulturna akcija dobila vso podporo naše napredne javnosti, tako organizacij kot posameznikov.

DUNAJ, dne 20. avg. — Avstrijski kancler Kurt Schuschnigg se je danes zvečer odpeljal v Florenco v Italijo, kjer se bo jutri sestel z italijanskim premijerjem Mussolinijem, s katerim bosta imela važne razgovore, tikajoče se bodočnosti Avstrije. Kancler je namignil, da se bosta z Mussolinijem menila tudi o tem, kakšne korake bo treba podvzeti za ohranitev avstrijske neodvisnosti v slučaju nove nacijske revolucije, ki se dijo, da bo ponovno izbruhnila, čim se razburjenje, ki ga je povzročila v Evropi nedavna nespela nacijska revolta, nekoliko poleže. Dalje bo na dnevnem redu tudi diskuzija glede eventualnega povečanja avstrijske armade in dobave posojila za Avstrijo od Lige narodov. V programu je tudi tesnejša ekonomska kooperacija med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Pričakuje se, da bo Schuschnigg, ki je vnet monarhist, skušal zvedeti od Mussolinija tudi njegovo mnenje glede eventualne vrnitve Habsburžana Otona na avstrijski prestol. Mussolini sicer dosedaj ni bil pristajač te ideje, vendar se sodi, da so ga najnovejši politični dogodki v Avstriji napravili dovzetnega za idejo restoracije habsburške monarhije, ker najbrž vidi v obnovitvi monarhije preprečje "anschlusa", ki ga zahtevajo nemški nacija.

Dekle se spreminja v fanta

KITTANING, Pa. — Dvainselsetletna Clara Schreikengost, fizično in mentalno zelo zaostala mladenka, se je pred kratkim podvrgla operaciji na trebuhu in zdravljenju pituarne žleze, kar je imelo za posledico, da se je začela spreminjati v moškega. Njen glas postaja bolj moški, začela je rasti ter postala fizično in mentalno aktivnejša. Dr. Ivan N. Boyer, njen zdravnik, ki jo je poslal v Pittsburg na operacijo, meni, da bo dekle sčasoma postala v spolnem oziru normalen moški. Predno pa pride do popolne izpremembe, se bo morala podvreči še enkrat operaciji. Kdaj se bo ta operacija izvršila, še ni znano.

Rusija pripravljena za vstop v Ligo

GENEVA, 20. avg. — Sovjetska vlada je danes sporočila Društvu narodov, da je pripravljena vstopiti v Društvo narodov prihodnji mesec, kot se glasi zadevna vest, ki je prišla iz dobro informiranih krogov.

USTRELJEN, KO JE BRANIL MATER

BIRMINGHAM, Ala., 20. avg. — Herman Scherer, star 16 let, je sinoči hotel braniti svojo mater pred očetom in pri tem ga je zadela krogla iz očetovega revolverja. Fant je bil nevarno ranjen ter se nahaja v tukajšnji bolnišnici v zelo resnem položaju. Oče pa se je potem, ko je rani sina in je prišla policija, ustrelil in ne bo ostal pri življenju.

Prva komunalna naselbina v Ameriki v nevarnosti

ZOAR, O. — Zoar, prva komunalna naselbina v Ameriki, je v nevarnosti, da popolnoma izgine z zemljevida. Ne, da bi se udarila v tla ali da bi ji grozil potres ali kaj podobnega, pač pa ji grozi nevarnost vsled načrta, ki predvideva štiri in pol milje dolg in 80 čevljev visok jez južno od tukaj; ako se načrt uresniči, tedaj bo pokrilo ves kraj globoko vodovje in Zoar bo eksistiral samo še v spominu. Nameravani jez kajnijo zgraditi v svrhu preprečevanja povodnj. Zoar se lahko reši samo na dva načina: da se celo naselbino prestavi oz. ponovno postavi na višjem mestu, ali se jo pa obda z velikanskim nasipom. Ampak prebivalcem Zoara ni dovolji ne eno niti drugo, zato so organizirali odpor ter se začeli boriti proti izvedbi nameravanega projekta.

Če bo nameravani projekt izveden, potem ne bo uničen samo Zoar, temveč tudi ena najlepših avtomobilskih cest v Ohiju, namreč State Route 8 in to med Zoarvillom in Doverom. Poleg tega bo voda v tem slučaju zalila tudi dele prog treh železnic, ki vodijo preko terena, ki utegne postati dno umetnega jezera.

Zoar so ustanovili politični in verski begunci iz Wurtemberga, Badena in Bavarke l. 1817 pod vodstvom svojega voditelja Josepha Bimelerja. K naselbini je prvotno spadalo pet tisoč akrov sveta, ki so ga skupno obdelovali in v prav tako skupno uživali sadove svojega dela. Bila je to prva komunalna naselbina v Ameriki ter je obstojala 80 let, do l. 1898, ko je bila razpuščena. V tem času ni bilo v Zoaru nobenega reveža, nobenih razporenih listov, to pa zato, ker ga ni nominirala nobena stranka.

Pogrelo ga je

V nedeljo zvečer se je pripetila vročerknemu mlademu avtomobilistu majhna nezgoda na križišču St. Clair Ave. in E. 62. ceste, ki je imela slabe posledice za šipe enega izmed voz clevelandke pučnice železnice, ki je tam čakal svetlobnega signala za naprej. Baš ko je luč pokazala zeleno, je pridrvel preko tračnic avto s tremi mladimi fantini in veter je potegnil enemu izmed njih klobuk z glave ter ga vrgel baš pred voz pučnice železnice, ki se je začel pomikati dalje. Fant je sicer skočil iz avta, da pobere klobuk, toda prepozno, kajti klobuk je že prišel pod kolesa voza pučnice železnice. To je fant tako raztogotilo, da je vrgel v šipe voza več kamnov ter se celo hotel tepsti z voznikom. Nato so mladeniči zasledovali karo do 102. ceste, kjer je prišlo letelo v karo še nekaj opek, ki so pobile še nekaj šip.

Nov grob

V nedeljo večer je preminul v Women's bolnici Joseph Gulo-bič, rodom Hrvat, stanujoč na 5814 Prosser Ave. Pokojni je bil 62 let star ter se je nahajal v Ameriki 33 let. Doma je bil iz sela Staro, občina Stefanijske. Tukaj zapušta soprogo Katarino, sina Anthonyja in hčer Justino, poročeno Pavlovič. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v cerkev sv. Pavla v sredo zjutraj ob 9. uri pod vodstvom pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi.

M' MASTROVA KANDIDATURA POPULARNA

Dnevnik "Cleveland Press" poroča, da se je oglasilo že stotine ljudi, ki obljubljajo delovati za McMasterovo izvolitev.

Kampanja, ki stremi za tem, da se izvoli policijskega inspektorja Williama McMastra za šerifa okraja Cuyahoga in ki jo je začel tukajšnji dnevnik "Press", je po zahtilu tega lista postala nenavadno popularna. "Press" poroča, da se je oglasilo že več sto ljudi, ki obljubljajo, da bodo delovali za McMasterovo izvolitev in "Press" sam deluje na tem, da se ustvari v vsakem precinktu organizacija, ki bo delovala za McMasterovo izvolitev.

McMaster je v policijski službi že 29 let in ima sloves poštenega, vestnega in nepodkupljivega policijskega uradnika. Njegovo ime je postalo posebno znano tekom prohibicijske dobe, ko je izvršil nešteto uspešnih pogonov na "speak-easyje" in distilerije žganja. Nihče ni butlegarjem delal toliko skrbi in nobenega se niso tako bali kakor McMastra. To še posebno zato, ker se on, kakor le preveč njegovih kolegov, ni dal podkupiti, temveč je brez pardona vestno izvrševal dano nalogo. Mnogi ga imajo seveda še vedno v želodcu, ker pač ne pomislijo, da je bil vsemu kriv zloglasni osemnajsti amendment in ne McMaster, ki je pač zgolj vestno izvrševal svojo službo.

"Press" je mnenja, da ima McMaster vse zmožnosti za šerifa in da boljšega šerifa kot bi bil on ne bi mogli dobiti. McMaster je postal kandidat za šerifa brez da bi ga kdo vprašal, ali mu je prav ali ne. "Press" je enostavno začel kampanjo zanj in volilci, ki bodo volili zanj, bodo morali sami napisati njegovo polno ime na volilnem listku, to pa zato, ker ga ni nominirala nobena stranka.

DVOBOJ PAJKA S KAČO

Iz Baltimora poročajo, da sta se v nekem tamošnjem domu spoprijela na življenje in smrt majhen črni pajek in en čevljev dolga kača, njegova smrtna sovražnica. Boj se vrši že 80 ur in vse kaže, da bo pajek, ki je čisto majhena živalca, zmagal. Kača se zama trudi, da bi se iztrgala iz smrtnega oprijema tenkih, a silno močnih pajkovih niti, ki ga bolj in bolj ovijajo. Bolj ko se oteplje, na slabšem je in bliže porazu in smrti.

Izvanredna seja

V četrtek, 23. avgusta se vrši izvanredna direktorska seja Slov. Društ. Doma, Reher Ave. Prosi se torej vse direktorje in društvene zastopnike, da se je gotovo udeležijo, ker imamo dosti za ukrepati radi prireditve, ki se vrši dne 26. avgusta. Ob enem se vabi vse stare in mlade na 15. letnico S. D. D. v Euclidu, ki se vrši na 26. avgusta. — J. Stupica, tajnik.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 St. Clair Ave. HEnderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

PO RASNAJALU V CLEVELANDU, ZA CELO LETO \$5.50
ZA 6 Mesecev ..... \$3.00; ZA 3 Mesece \$1.50
PO POŠTI V CLEVELANDU ZA CELO LETO \$6.00
ZA 6 Mesecev ..... \$3.25; ZA 3 Mesece \$2.00
ZA ZEDNINE DRŽAVE IN KANADO ZA CELO LETO \$4.50
ZA 6 Mesecev ..... \$2.50; ZA 3 Mesece \$1.50
ZA EVROPO, JUŽNO AMERIKO IN DRUGE INOZEMSKKE DRŽAVE
ZA 6 Mesecev ..... \$4.00 ZA CELO LETO \$3.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Nemški plebiscit in drugo

Ko je umrl nemški predsednik Hindenburg, se je Hitler polastil predsedniške oblasti, združil predsedniško oblast s kancersko ter tako postal absoluten diktator, ki nima, oz. ne prizna nikogar nad seboj. Toda Hitler bi vsaj na videz rad napravil vtis, da se je to zgodilo čisto v skladu z željami nemškega naroda, zato je odredil plebiscit, ki naj bi potrdil njegovo uzurpacijo predsedniške oblasti. Ta plebiscit je bil seveda navadna politična komedija, kajti večina nemških volilcev je šla na volišče indirektno prisiljena, kajti v današnji Nemčiji se ni varno upirati poveljem nacističnega voditelja. Kadar Hitler odredi, da moraš iti na volišče, moraš ubogati ali se pa pripraviti na neprijetne posledice!

No, Nemci so ubogali ter šli na volišče. Glasovali so z "da" ali "ne". Hitlerjeva zapoved se je seveda glasila, da mora vsak "dober" Nemec glasovati z "da" ter s tem potrditi njegovo uzurpacijo predsedniške oblasti. Toda Herr Hitler je s tem plebiscitom doživel precej hudo razočaranje, dasi je odnesel iz plebiscita imenitno "zmago." Nad štiri milijone volilcev je imelo dovolj poguma, da so rekli "ne"! Velik del teh odklonilnih glasov je prišel iz katoliškega tabora, ki je zameril Hitlerju, ker je dal umoriti enega izmed katoliških političnih prvakov, nekaj jih je nedvomno prišlo iz krogov, ki so bili naklonjeni umorjenim nacističnim voditeljem, ostali protestni glasovi, ki so bili nemara v večini, so pa prišli iz industrijskih krajev, torej iz delavskih vrst. To pomeni, da opozicija proti Hitlerju v Nemčiji še ni mrtva, dasi se je Hitler nemalo trudil, da bi jo ubil—s sekuro in krogli morilcev. "Ne" teh volilcev je jasno svarilo Hitlerju in njegovi bandi, da opozicija še živi in bo živela, dokler ne pride njen dan, ki bo pomenil Hitlerjev konec. Štiri milijone Nemcev je reklo "ne"! In prišel bo dan, katerega se Hitler boji, ko bo še več milijonov nemških delavcev reklo: "Dovolj je tega!"

Kakor vsak tiran, tako bo tudi Hitler nekega dne poklican na obračun s svojo bando vred in to obračun ne bo lahak.

Neki naročnik Ameriške Domovine hvali njenega urednika, češ, on je bil prvi človek med nami, ki se je zavzel za reveže ter začel s pomožno akcijo za brezposelne siromake med nami. A. D. je to priobčila brez komentarja, ki bi bil prav na mestu in ki bi se bil moral glasiti, da so bili drugi ljudje, ki so prvi začeli s tem delom, A. D. je pa šele za njimi pričapljala, največ zaradi tega, da si s tem ustvari nekaj političnega kapitala. In še to-le: lepo je pomagati brezposelnim rojakom na tak način, še lepše in boljše pa bi bilo, če bi se A. D. pobrigala za to, da bi pomagala odpravljati sistem, ki je vso to revščino povzročil. Kar delavec, tudi naš, hoče, je delo in pošten zaslužek, ki pa mu ga sedanjí izkoriščevalski sistem ne da, ne miloščine!

UREDNIKOVA POŠTA

Igra z narodom

Cleveland, Ohio
Stari lisjaki pri A. D. hočejo, da je ljudstvo umreženo in da se vse probleme, ki so za rešiti, prepusti njim, da jih rešijo po svoje, kot so to delali v preteklosti. Zviti lisjaki hočejo, da smo mi njih ovčice, oni pa pastirji, ki se izdajajo za katoličane, v bistvu so pa največji brezverci in škodljivci do svojega bližnjega.

Osemnajst let sem že faran sv. Vida ali urednika A. D. Še nisem videl v cerkvi in sploh ne na nobenih naših kulturnih prireditvah. Kultura, kakoršno predejo ti naši gospodje, nas je že ogledala do kosti in ti profitarji "katoličani" nas še vedno lovijo v svoje mreže. Ko izčrpajo eno igro, se polotijo druge. Sedaj so si izbrali "Jugoslovanski kulturni vrt" za predmet in orodje za napeljavat vodo na svoj mlin, misleč, še je dosti katoličanov in še bo kruha. V resnici se pa ti katoliški izdajalji kar tresejo pred strahom na plemenitem kulturnem polju.

A. D. je pred kratkim pisala, da 1400 otrok pohaja v šolo sv. Vida. Ja res, da hodijo, tudi moji so med njimi, ali ni vam treba pričakovati, da bo vse to "futer" za vas. Mi smo lahko katoličani brez tistih zvitih farizejev in taktike, kot jo vodi ti klerofašisti pri A. D. V mislih imam, da povem to, da vam ni treba računati na to, da se bo igralo s temi 1400 otroki, kot se je igralo z njihovimi očeti.

Neki Kolumbusov burbonec se tudi jezi v svojem glasilu A. D. na našega councilmana Kennicka in sicer samo zato, ker se je postavil po robu in malo razkril nezrelo vodstvo pri domači N. A. banki in ker ni tiste sorte demokrat, kjer ima A. D. svoj grunt, če bi pa Kennick vse njim priklimal in zagovarjal skrahirani potek banke, da bi mi vlagatelji nič ne vedeli, kako se je mrevnilo to zver—tedaj bi bil Kennick najboljši councilman cele zgodovine Clevelanda. Vprašuje ga tudi, koliko je napravil odkar je v mestni zbornici. Kaj hoče napraviti, saj ste vi, ki "storite vse" za mili narod. Jaz rečem pa to, da je napravil več kot vsi profitarji vitez pri A. D. z Jožetom Grdinom na vrhu.

Dokazano nam je, da vsaka ustanova slabo napreduje, katera je pod vplivom te sorte katoličanov, ki so katoličani le zaradi osebnih dobičkov, katerim pa je v resnici vera in napredek do naroda le španska vas in tudi mi farani sv. Vida bomo prej ali slej to spoznali, zato je boljše, da ta hinavščina drži roke proč.

Faran.

Da se bomo razumeli

Newburgh, Ohio
Dne 6. avgusta je izšel dopis K. Šiškočič, v katerem je pisala zahvalo glede piknika in drugo. Toda tako hudega v temu ni bilo, da bi se mogli duhovni razburjati! — Saj vendar je zapisala samo resnico in nič drugega — a 9. avgusta je izšel drugi dopis pod naslovom: "Nekoliko k zahvali zbora 'Delavec'!"

Na ta dopis hočem odgovoriti na kratko, ker da bi jemal preveč prostora v listu bi bilo škoda, zakaj v dopisu ne vidim drugo kot zavijanje resnice v neresnico. Izgovor, da perilo še ni bilo izdelano, ne drži kajti jaz sem vprašal za isto v četrtek pred piknikom in sicer predsednik kluba, katera mi je povedala, da perilo še ni gotovlje-

no, a zagotovila me je, da v soboto popoldne bo stvar pripravljena in izročena oskrbniku S. D. Dvorane jaz sem še pristavil, da ako niso gotove, da bo stvar v redu, naj nam to naznani vsaj v soboto popoldan, da si tako preskrbimo tozadavne potrebščine druge. Ali ste to storile? Kaj še! Torej svetujem, da ne skušate še nadalje skrivati resnico za hrbet neresnice!

Da niso naše članice pristopile v gospodinski klub, je samo po sebi umevno, da vzrok je ta: Pred leti je bil organiziran enak klub ali odsek S. D. Dvorane, in nekatere naše članice so bile takrat članice ženskega kluba, in tam so dobile skušnje! In te skušnje jim sedaj ne vlevajo, da bi zopet pristopale! (Ako bodete zahtevali, kaj da so te skušnje, jih zveste).

Onim, ki hočejo spraviti Pev. Zbor "Delavec" v slabo luč zaradi tiste nesmiselne dekoracije v S. D. D. svetujem, da dobr premislijo, preden obsojajo, Ker da bi se nas obsojalo po nedolžnem, tega morate vedeti, da ne bomo dopustili!

Zakaj je nesporazum v naselbin, poglejte v vaš zapisnik. Prepričajte se ...

Joseph Lever

IZ PRIMORJA

Sedem slovenskih fantov obsojenih

Pred rimskim tribunalom se je te dni odločila usoda sedmih slovenskih fantov, ki so prišli v nasikrije s fašističnimi oblastmi in so bili od 25. septembra preteklega leta v preiskovalnem zaporu. No, kaj pa mislite da so storili ti fantje? Nič več in nič drugega, kakor da so na večer sv. Cirila in Metod—zakurili kresove. To nezasižano "zločinsko" dejanje slovenskih fantov ni ostalo prikrito budnim očem fašistične oblasti. V svetem ogorčenju, da si upa kdo na tak način "skruniti" tisočletno kulturo in tradicijo rimskega imperija, je fašistična oblast odredila aretacijo vseh osumljencev in jih zatnila v zapor. Dokazati jim niso mogli nič, pa so k sreči našli med aretiranci izdajalca, človeka žalostnega spomina in imena, ki je za ceno lastne prostosti izdal svoje tovariše. Od ostalih osumljencev so izpustili še Franca Zgonika, sedem fantov pa je ostalo v preiskovalnem zaporu vse do glavne razprave pred rimskim tribunalom.

Kakor že nešteto krat, tako so bili tudi to pot svoji nesrečni žrtvi fašističnega terorja kruto prevarani v svojih upih, da bo najvišja sodna oblast vendar enkrat uvidela vso nesmiselnost drakoničnih kazni za dejanja, ki v očeh kulturnega človeka ne pomenijo nobene kršitve obstojnega reda v državi.

Obsojena je bila vsa sedmorica in sicer: Viktor Birs, iz vasi Birs, občina Rihemberk, katerega so proglasili za nekakšnega vodjo "hudodelske" sedmorice in kateremu je obožničar razen zažiganja kresov naprtla še novo kaznivo dejanje: streljanje na čast sv. Cirila in Metod, na 5 let ječe, Albin Pečenko iz Polja, ki je bil osumljen tudi poškodbe "Mussolini-jevega drevesca," na 4 in pol leta ječe, Jožef Piščanec iz Cvetroša in Andrej Križman iz Bizjakov, vsak na tri leta in tri mesece ječe, Rihard Čebroň iz Polja na dve leti ječe. Andrej Sever iz Tabora in Anton Zgonik iz Cvetroša vsak na eno leto ječe. Vsi oboženci so pristojni spešujejo rast. Ti življenjski

ni v občino Rihemberk. Žalost nesrečnih svojcev je nepopisna. Fašistični režim ne pozna srca. Ne gane ga nobena solza, nobena prošnja ponižanega ljudstva, katerega potrpljenje je prikipelo do roba in je blizu obupu.

Slovenske spomenike odstranijo

V črnem vrhu sta stala na trgu sredi vasi spomenika Francetu Lampetu in Mateju Cigaletu, ki sta bila trn v peti italijanskih oblastnikov. Sedaj so Italijani oba spomenika odstranili. Kot vzrok so navedli, da je treba cesto razširiti, spomenika, ki sta na vsaki strani ceste eden, sta pa na poti razširjenju ceste. Končno so številne prošnje sorodnikov oblasti dovolile, da smejo sorodniki na svoje stroške prenesti oba spomenika na staro pokopališče pred cerkvijo.

Iz stare domovine

Truplo Jožefa Cepudrove najdeno.

Dne 4. avgusta okoli 5 popoldne je bilo najdeno truplo pogrešane zločinke Jožefe Cepudrove. Kopalci ki so se kopali že izven meje občine Moste, so na štepanjski strani v nekem tolmunu našli na žensko truplo, okrog katerega so se ovijale že skoro razpadle cape. Truplo so kopalci izvlekli na breg. Poklicani so bili orožniki, ki so potrdili slutnjo prebivalstva, da gre tu za truplo pogrešane Jožefe Cepudrove, ki je po zločinu iz kesa storila samomor. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico v Štepanjo vas.

Kakor ostanki trupla pokojnega Franca Srše, ki je bilo takoj po najdbi pokopano, tako je bilo pokopano tudi truplo Jožefe Cepudrove. Najdba obeh trupel ni doprinesla ničesar k razjasnitvi glavnega vprašanja: kdo je morilec umorjenega Srše in kdo je Jožef Cepudrove po magal razsekavati truplo. Policija zaključuje svojo preiskavo in bo prepusila nadalje delo preiskovalnemu sodišču.

Mrlič izžareva "nekrobiotične" žarke

V zvezi z raznimi pripovedkami, ki nastajajo ob smrti človeka — kakor n. pr. ta, da rajnik takoj po smrti da znamenje svojcem, da se je ločil od tega sveta — so nekateri znanstveniki pričeli proučevati vprašanje, ali nimajo te govorice tudi stvarne podlage? Učenjaki res niso mogli te domneve potrditi, pač pa se je raziskovalcem posrečilo dognati, da človek ko umira, oddaja žarke, ki so jih nazvali smrtni žarke. Te žarke oddaja umirajoče telo, to je umirajoči organizem. Odkril jih je Lepeškin in jih nazval nekrobiotični izžarevanje. Nekros pomeni po grško smrt, bios tudi po grško življenje. Torej nekrobiotično izžarevanje! Ali je mogoče, da je to izžarevanje smrtno in obenem življenjsko. To nasprotje v označbi tega pojave si prav lahko razložimo. Izžarevanje ne prihaja ne od popolnoma mrtvega in razpadlega, temveč od organizma, ki pravkar umira in prehaja od življenja v smrt.

Izžarevanje mrtvega so dokazali s kemičnim postopkom. V bližini mrtvega so postavili kemikalije, na katerih je umirajoči protoplazma izževal izpremembe. Ugotovili so tudi značaj dolžina smrtnega izžarevanja. Dolžina tega se zлага z nevidnim območjem ultravioletnih žarkov. To izžarevanje je po svojem bistvu sorodno življenjskemu izžarevanju, oziroma življenjskim žarkom, ki jih je odkril Gurvič. Gurvičevi žarki povzročajo rast. Ti življenjski

ŠKRAT

Neki kmet, ki je živel v tistih časih, ko je v srednji Evropi še kraljeval dvoglavi habsburški orel, se je nekoč v jezi pridružil, da je take volje, da bi cesarja Franca Jožefa najrajši na dvoje pretrgal. "Dober" sosed, ki ga je slišal, ka je šel brž ovaditi sodišču in neprevidni kmet je moral pred sodnika. Ves v skrbeh, kaj ga bo doletelo, je kmet doletenega dne stopil pred sodni stol.

Vprašan, ali je res rekel kaj takega, je kmet jecljaje priznal da je res zinil nekaj približno takega.

"Ampak zakaj bi hoteli pretrgati cesarja na dvoje?" je hotel vedeti sodnik.

Kmet se je začel v zadregi praskati za desnim ušesom ter potihem goreče prosil svojega patrona in vse njegove nebeške tovariše, naj mu pomagajo izpraskati iz butice rešilni odgovor, kajti sam ni vedel, kaj bi rekel v svoj zagovor. Nenadoma pa se je v njegovi premeti glavi posvetilo.

"Veste, gospod sodnik, stvar je taka", je začel počasi, z namo nedolžnim obrazom ter prostodušno zroč sodniku v oči. "Zato sem rekel, da bi ga najrajši pretrgal na dvoje, ker ga imam tako zelo rad, da bi najrajši videl, da bi imeli dva tako dobra cesarja kot je on."

In ustno izročilo, po katerem posnemam tole zgodbo, trdi, da je bil sodnik s tem odgovorom zadovoljen in neprevidni kmet rešen državnega ričeta.

Žarki nastajajo tam, kjer celice odmirajo. Tako so jih pred kratkim odkrili v ranah. Če se okrog rane razdelijo številne celice in se rana celi, potem je treba pripisovati izžarevanju umirajočih celic ob rani, ako iz umirajočih celic izvira izžarevanje. Splošno veljavni naravni zakon pravi: Če se pri kakem kemičnem procesu od A do B žarki vsrkavajo, se potem pri nasprotnem procesu od B do A žarki izžarevajo. Ko živče bitje raste, vsrkava trajno iz svojega okolja žarke, ko pa razpade, mora svoje žarke oddajati temu okolju.

Po vsem tem niso smrtni žarki nič čudnega, temveč povsem naravni pojav. V načelu gre za isti pojav, kakor pri izžarevanju premoga. Iz peti izžareva sončna toplota, ki so jo vsrkali gozdovi v ogelni dobi.

MISLI.

Od slona ne moreš zahtevati da bi plesal na jajlih.

Kdor preveč pomišlja, pozabi misliti.

Kdor se prepira z norci, je sam norec.

Pisatelj so vedno v nevarnosti, da padejo v črnilnik in uto-nejo v njem.

Nobenemu kmetu ne pride na misel, da bi mlatil prazno slamo.

Lepota je otrok hrepenenja. Največje zlo je strahopetnost.

Fotografija na daljavo 200 km

Veliki uspehi prof. Ivana Plotnikova — Triglav fotografiran iz Zagreba — Skrivnost ultra rdečih in toplotnih žarkov.

Predstojnik kemičnega zavoda v Zagrebu prof. dr. Ivan Plotnikov raziskuje že leta in leta tako zvali nevidni del spektra, ultra rdeče in toplotne žarke, katere skuša izkoristiti za znanost in tehnični napredek. Trenutni uspeh zagrebskega učenjaka obstoji v tem, da omogoči spoznati nevidne predmete in jih držati v sliki.

Prof. Plotnikov se bavi s tem izumom že nad deset let. Poskuse dela z neko novo vrsto anilinske barve, ki napravi fotografsko ploščo, kadar jo prevlečejo z njo, občutljivo tudi za ultrardeče žarke, ki so nevidni človeškemu očesu. Lastnost ultrardečih žarkov pa je, da imajo v nasprotju z drugim polom spektra zelo veliko dolžino ter z lahkoto prebijajo vse snovi, ki jih gotovi predmeti odtegujejo našemu očesu.

Prvi uspešni poskusi dr. Plotnikova prinesli rešitev vprašanja fotografiranja na daljavo. Na dosedanje fotografske plošče je bilo mogoče sprejeti samo predmete, ki jih je razločilo človeško oko in so mu bili dobro vidni. To, česar ni zajelo oko, je ostalo tuji fotografskemu objektu tuje. Oddaljenih predmetov ni bilo mogoče fotografirati in videti zaradi pare in meglice v ozračju. Plotnikove fotografske plošče pa so tako občutljive, da prebijejo te meglice in pare, da je mogoče z njih sodelovanjem dobiti brezhibno sliko še tako oddaljenih predmetov.

Da preizkusi svoj način fotografiranja je prof. Plotnikov fotografiral z zagrebskega Sljemena 200 km oddaljeni masiv Triglavskih gorovj.

Slika se je izvrstno posrečila. Na posnetku se jasno razločijo ne le konture očaka naša planin, temveč tudi podrobnosti gorskega sveta.

Izum prof. Plotnikova je posebno važen za fotografiranje iz letala. Tudi tam so bile doslej fotografski umetnosti postavljene meje, ker je zemljo zakrivala megla. Odslej bo mogoče z izumom zagrebskega univerzitetnega profesorja odstraniti tudi to zapreko, kar je posebno za vojaštvo velike važnosti.

Po zmagi nad atmosferskimi motnjami v področju fotografije je prof. Plotnikov prinesel nove izsledke. Izhajajoč od spoznanja, da ima vsaka snov v strukturi svoje okolice molekularne spremembe, ki ostanejo še potlej fotografirati zaprta pisma in celo antične vaze, s katerih je že davno izginila barva, v istem sistemu se je posrečilo učenjaku napraviti čiste zoglele listine in ločiti ponarejenke bankovce od pravih.

Najnovejši problem, ki zanima zagrebskega učenjaka, pa je vprašanje jezika starih Etruskov. Pred 75 leti je daroval zagrebskemu arheološkemu muzeju neki Mihael Barić mumijske mlade rdečelase ženske osebe. Mumije same na sebi ni nič posebnega, pač pa je v njih na nji trak, s katerim je ovita. Na traku so namreč neke pismenke, ki jih smatra Plotnikov za edini knjižni spomenik stare kulture Etruskov, kulture, ki je dosegla vrhunec pred 3000 leti. Plotnikov je fotografiral v obeh prebivalstva za zaklinjalko in izganjalico hudice. Posebno so ji zaupale preproste kmetice, ki so k nji prinašale bolne otroke. Kadar niso pomagala druga sredstva, je coprnica izjavila, da se je naselil v otroku hudica, ki je treba izgnati. In tega hudica je babica izganjala z dimom kopriv, ki so gorele na ognju.

Hudica je izganjala!

Človek ne bi verjel, da je takšna reč danes mogoča, dejstva pa kažejo, da se je to zgodilo. Pred nekaj dnevi so orožniki blizu rusko-poljske meje prijeli žensko, ki je veljala v očeh prebivalstva za zaklinjalko in izganjalico hudice. Posebno so ji zaupale preproste kmetice, ki so k nji prinašale bolne otroke. Kadar niso pomagala druga sredstva, je coprnica izjavila, da se je naselil v otroku hudica, ki je treba izgnati. In tega hudica je babica izganjala z dimom kopriv, ki so gorele na ognju.

Coprnica je namreč "zdravila" svoje otroke s koprivastimi kopelmi, ki jih je pripravila v velikanskim hrupom. Mešala je med navadno besede tudi čarodajne formule, s katerimi je panala ženske. Otroke, ki so jih prinesli dimu, da bi jih izlečila, je držala nad gostim dimom tako dolgo, da so se zadušili. Ko se je to zgodilo, pa je izjavila materi, da je hudica v otroku poginila.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

Ustanovljena 1908   Inkorporirana, 1909

GLAVNI URAD: 255 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:
Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvartich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 255 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuhei, blaginjak, 255 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
Frank Laurich, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:
Anton Zeltz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mausar, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Pugel, 1023 South 56th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:
Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:
"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, tiče se organizacije, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezo pa na ime in naslov blaginjaka. Pritožbe glede poslovanja upravnega odbora se naj naslavlja na predsednika nadzornega odbora, pritožbe sporne vsebine pa na predsednika porotnega odbora. Stvari tiče se uredništva in upravnosti uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Nasveti za hišo in dom

Cvetlice v stanovanju
Zima bi se nam zdela dvakrat daljša, če bi se nam zdelo, da je zima, če bi si ne preskrbeli sami za zimski čas nekoliko žive narave v naša stanovanja. Večkrat se začudimo, če gremo sredi zime, ko je vsa narava pobeljena z snežno plastjo in nam zmraz škriplje pod nogami, pa zagledamo za okni skromnih delavskih hiš bujno zelenje roženkav in pestro cvetje drugih lončnic. Veselo nas presine prijetna slutnja bližajoče se pomladi.

Razsvetljava v kuhinjah.
Vsaka gospodinja se mora vsaki dan po nekaj ur zadržati v kuhinji, tako da je ta prostor zanj prav za prav dnevna soba, v kateri prebije dober del dneva. Zaradi tega bi bilo treba kuhinji glede na udobnost posvečati večjo pažnjo. Paziti bi bilo treba zlasti na zadostno in zdravo razsvetlavo. Navadna obesna svetilka z nezasečeno žarnico nikakor ne spada v kuhinjo, zlasti zdaj ne več, ko je spravila industrija na trg celo vrsto cenenih stropnih svetilk, narejenih po najnovejših dognanjih svetlobne tehnike. Za prostorsko razsvetlavo kuhinje je potrebna 75 vatna žarnica, zasenčena a krogloj od opalnega stekla, ki propuša blago, enakomerno luč. Trudne oči in nemirni živci so le prečesto posledica nezadostne ali pa dražeče jarke razsvetljave prostora, kjer delamo. V kuhinji je delo mnogotransko in se ne more opravljati zmerom na enem in istem mestu. Zaradi tega je potrebna poleg splošne prostorske razsvetljave še posebna osvetlitev vsakokratnega dnevnega mesta, bodi si štedilnika med kuho, bodisi mize, na kateri pripravljamo gospodinjska jedila, kjer lika in pomiva. Za to razsvetlavo so najprimernejše stenske svetilke z navadnimi senčniki ali s krogli iz opalnega stekla, ki oblija samo omejen prostor s prijetno, ne-slepečo lučjo.

Dolžnosti družinskih članov do gospodinjke.
Skoro v vsaki družini je gospodinja tisti človek, ki ne pride od ranega jutra do poznega večera in mnogokrat niti ponoči, če ima majhne otroke, ne do počitka in oddiha. Saj je v vsakem gospodinjstvu toliko in toliko velikih in majhnih opravkov, da prav lahko verujemo gospodinjki, če večkrat potoži: "toliko imam dela, da ne vem kje bi začela." Ali: "Od samih skrbi in dela ne vem, kje se me glava drži."
Je pa že tako, da ostali člani družine kaj malo hočejo verjeti to in gospodinjko razumeti. Možno odide zjutraj z doma na delo ali po opravkih, potem ko dobi vse pripravljeno. Perilo oprano in zlikano, nogavice zakrpane, zajtrk pripravljen. Prav tako otroci. Ko odhajajo z doma, bodisi deloma še v šolo, deloma na delo, tedaj puste za seboj doma vse narobe. Nočno perilo, copate, brisačo, glavnik itd., vsak predmet v drugem kotu, nobene reči na pravem mestu, vse razmetano, postelje v neredu. Saj bo gospodinja—mati vse pospravila. Vse dopolne bo hitela. Šla bo v trgovino, po drugih opravkih, povsod se ji mudi, da pride čimprej do pospravljanja zopet domov in do kuhanja da bo obed ali večerja pravočasno na mizi. Ko pride opoldne družina domov, je navadno vse pospravljeno, sobe v redu, miza pogrnjena in obed pripravljen. Otroci pa se še pogovarjajo z zavistjo, kako dobro je naši mami, ko ji ni treba hoditi na delo.
Nima nič skrbi, nič dela, lepo doma je, nihče je ne priganja itd.... No da, čutili se bodo, če je pa mama vendar le včasih tako hudo utrujena, ko sede k obedu, komaj vstane potem od mize, tako jo bolijo noge, družina pa se čudi od česa, ko je bila vendar vse dopolne doma. Hčeri, ki hodi v višjo šolo, se nos pobesi, ker njena bluzica ni oprana in zlikana, ker mama pač vse dopolne ni prišla do tega, da bi jo bila oprala in zlikala. Je sto in sto takih malih, dozdevno neznatnih zadev, v gospodinjstvu, ki jih mora dan za dnevno reševati gospodinja, katere drugi člani družine opazijo le, če niso storjene, sicer pa ne. In vendar se iz vseh teh dozdevno neznatnih opravkov, nakopiči toliko dela, ki tlači gospodinjko, da komaj in težko zmaguje vse, posebno še, če ni trdnega zdravja.
Ko bi pa vsak član družine hotel k olajšanju gospodinjstvih poslov doprinese le majhen del, bi bila vsaka gospodinja zelo hvaležna. Seveda je mnogokje sama kriva, če se otroci ne oprimejo prav nobenega ali malo dela, ker jih ni k temu pravočasno uvajala, jim ni nikoli vzbudila zanimanja zanj. Deklice kot dečki se že prav zgodaj lahko navadijo na majhna lahka dela. Tako na primer, da pogrnejo mizo za obed in večerjo in po jedi zopet pospravijo. Tudi v kuhinji, pri pospravljanju sob se lahko zgodaj pričijo lažjih opravkov. V kuhinji pri brisanju posode in pripravljanju in snazenju prikuh. Vzbuditi se jim more le veselje do dela in optem postanejo otroci zelo marljivi in ponosni na svoje delo. Marsikatero delo lahko opravijo doma poleg šolskih obveznosti ali če so že v službi. Prav mnogo je pomagano gospodinjki, če tudi moški člani drže red med svojimi lastnimi predmeti in položijo vsako stvar po uporabi na določen prostor, na primer, brivno pripravo itd. Če pri igranju je treba otroke navažati na to, da po dokončani igri svoje igrače lepo pospravijo. Kjer je več otrok v družini, je pač potrebno, da si med seboj razdelijo posamezna dela in se v tem menjavajo, da

LIFE'S BYWAYS

WHAT DO YOU MAKE OF IT, GUS? A DESIGN FOR A NEW RADIATOR CAP?

Družinska soba.
Če je kuhinja duša vsakega stanovanja, tedaj je družinska soba ali bivalnica srce vsakega stanovanja, a središče bivalnice naj bi bila zofa. Večkrat imamo priliko, opaziti, da ta del stanovanske opreme marsikje ne rabijo za to, za kar je namenjen. V mnogih primerih jo smatrajo samo za dekoracijo sobe in jo varujejo pred splošno praktično uporabo, namestu da bi se ob urah dnevnega oddiha in večernega razvedrila zbirala ob nji domača družina. Varujejo jo kot neko dragoceno nedotakljivo stvar, obloženo z blazinami, na katere bog ne daj, da bi se kdo naslonil. Le odličnemu obisku dovoljujejo, da sede nanjo. Po navadi je zofa postavljena ob steno sobe, tako da nima nikake zveze z mizo, ob kateri se zbira družina. Vse drugačno vlogo, pravzaprav dve vlogi igra med opremo udobna couch (kavč), ki ga izdelujejo brez hrbita ali naslonila in ji s tem daje to čez dan značaj formalnosti in jemlje intimnost, katero dobi šele zvečer, ko se jo spremeni v udobno posteljo. Prav zaradi tega značaja formalnosti spada kavč bolj v sprejemni prostor, dočim je zofa v družinski sobi to za vse člane, kar toplo materino naročje za dete.

DOES YOUR BREATH OFFEND? —PROBABLY
Many attractive persons are not welcomed at social gatherings because their breath is bad. Don't be one of them. Make sure that your breath is sweet and inoffensive by gargling with Listerine. It combats infections in the mouth, checks infection and instantly destroys odors. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Mo.

LISTERINE

ends halitosis

Kills 200,000,000 germs

Use only one level teaspoonful to a cup of flour for most recipes. Manufactured by Baking Powder Specialists who make nothing but Baking Powder.

KC BAKING POWDER

Same Price Today as 44 Years Ago

25 ounces 25¢

Double Tested! Double Action!

MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

ANEKDOTE
Balzac je stopil nekoga dne k svojemu prijatelju Teofilu Gautieru, ki je bil tedaj zelo strog in nedosežen umetniški kritik. Prosil ga je, naj bi tudi o njem napisal za kakšno večjo pariško revijo daljši članek, da bi postali ljudje spet malo pozorni na njegova dela. Na Francoskem je bil tedaj običaj, da so pisatelji takšne naročene članke kritikom honorirali, in prijatelj sta se zmenila, da prejme Gautier od Balzaca 200 fr. Gautier je bil vedno v denarnih stiskah, zato je članek hitro napisal in ga objavil. Na dan, ko je izšel, je Balzac stopil k Gautieru in položil na njegovo mizo 100 fr. Kritik je ugovarjal, češ da sta se bila zmenila za dvakrat tolikšno vsoto, toda Balzac je odvrnil cinično: "Saj se pogodbe držim. Sto frankov zate, sto frankov zame, kajti če bi ne bil tako velik pisatelj, kakor sam pišeš, bi vendar ne mogel pisati članka o meni!" Z malo kislim obrazom je Gautier spraval sto frankov v žep.

COAL — PREMOG
Pri nas lahko naročite najboljše premog in drva. Dobra postrežba.
KOREN in CHAPIC
14705 SARANAC ROAD
Mulberry 3575

Zavarovalnino
proti
OGNJU, TATVINI, AVTOMOBILSKIM NESREČAM itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
Pokličite:
ENdicott 0718

Help Kidneys
If poorly functioning Kidneys and Bladder make you suffer from Getting Up Night, Nervousness, Rheumatic Pains, Stiffness, Burning, Smarting, Itching, or Acidic Urine, the guaranteed Doctor's Prescription Cystex (Sas-tex) —Must fix you up or money back. Only 75¢ at druggists.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

Enakopravnosti

life. Če zadenete drvo, Vam bom priznal, da ste imeli pravico biti užaljen. Če pa ne zadenete, bom jaz užaljen, a se bom velikodušno odpovedal Vašemu oprostilu. Na ta način bova imela oba na zadevo lep spomin."

NEZGORLJIVI PAPIR
Ogenj v knjižnicah ali arhivih je povzročil vselej nenadomestljivo izgubo. Koliko kulturnih zakladov, lastninskih pravic, mejaških zahtev in sličnega je šlo v dim s sežganim papirjem vred! Kemiki so davno poskušali izumiti tekočino, ki bi naredila papir nezgorljiv. Vse dosedanje prijave na tem področju so malo koristile. Šele zdaj se je posrečilo znanemu kemiku dr. Arturju Eichengrunu sestaviti tekočino, ki zaječeno obvaruje pred ognjem vse knjige in rokopise, če so le shranjene v navadnih pisarniških mapah. Platnice so namočijo s pomočjo malega razpršilnika, potem kljubuje mapa z

Oddajo se
2 ali 3 lepe sobe poštenemu fantu, z hrano ali brez. Pripravno tudi za pečlarje. Vpraša se na 15314 Daniel Ave.

TRG ZA KUPCE NE BO TRAJAL ZA VEDNO. KUPITE SI DOM ŠE DANES!

20408 Ball Ave. od E. 200 St., Euclid Village, Lep zidan bungalov, 4 sobe in kopalnice. Pogoj: bančna financa \$2800	4611 Harvard Ave., 6 sob, dvojna garaža, v dobrem stanju. Pogoj: Takoj \$1000, ostalo \$10 mesečno, vključni davke \$4500
115 E. 219 St., severno od Lake Shore Blvd., 6 sob bungalov, 2 kopalnice. Privilegije pri kopalem obehju. Pogoj: \$1000 takoj, ostalo \$57 mesečno vključni davke \$5500	3394 E. 119 St., blizu Kinsman, 7 sob za enodružnava dobrem stanju. Pogoj: Bančna financa \$3500
1376 Hawthorne Dr., blizu Euclid in E. 243 St., 6 sob bungalov vse gorikota. Pogoj: \$1000 takoj, ostalo \$57 mesečno vključni davke \$5500	3399 E. 143 St., blizu Kinsman Rd., 8 volkih sob, dvojna garaža. Pogoj: \$500 takoj, ostalo \$50 mesečno vključni davke \$4500
4677 Horton Rd., severno od Garfield Heights, 6 sob bungalov vse prenovljeno, garaža, nizki davki. Pogoj: \$1000 takoj, ostalo \$73 mesečno vključni davke \$4000	9509 Elizabeth Ave., od E. 93 St., severno od Harvard, dvo-družinska hiša, 6 sob vsako stanovanje, popolnoma prenovljeno, nizki davki. Pogoj: Bančna financa \$5000

THE CITY & SUBURBAN CO.
306-318 Anisfield Building, vogal E. 9th & Huron
MAin 1645

LOST 57 POUNDS OF FAT—DIDN'T CUT DOWN ON FOOD

"I lost 57 lbs. by taking Kruschen Salts and it had no ill effect on me. I didn't cut down on a single food—I recommend it to anyone who is overweight." Mrs. A. Ropik, So. Milwaukee, Wis.

To win a slender, youthful figure take a half teaspoonful of Kruschen Salts in a glass of hot water first thing every morning. While fat is leaving you gain in strength, health and physical charm—look younger. Many physicians prescribe it and thousands of fat folks all over the world have achieved slenderness. A jar lasts 4 weeks and costs but a trifle at any drugstore. But protect your health—make sure you get Kruschen—it's the SAFE way to reduce and money back if not satisfied.

vso vsebino slehernemu ognju. Veliko nemških knjižnic, bank in arhivov se je že založilo s čudežno tekočino.

Naprodaj je
avto, Studebaker, ki je prevozil 14,000 milj; je kot nov. Poizve se pri Mike Udovichu, 17213 Waterloo Rd.

Stanovanje
s 4 lepimi sobami in kopalnico se odda v najem. Velika klet in fornex ter vse v najboljšem stanju. Nizka najemnina. 988 E. 77 St.

Pridite na CLAM BAKE
v sredo, dne 22. avgusta pri
MIKE PODBOY (ARROW INN)
27000 St. Clair Ave.
Serviralo se bo po 4. uri do polnoči

Igra Kristof godba
CENA \$1.00 ZA OSEBO
Vrtil se bo "Barn Dance" in star Jadranov kvartet bo zapel par pesmi.

Tired, Aching, Swollen Feet

Moone's Emerald Oil Guaranteed to Stop All Pain and Soreness and Banish Offensive Odors

In just one minute after an application of Emerald Oil you'll get the surprise of your life. Your tired, tender, smarting, burning feet will literally jump for joy.

No fuss, no trouble; you just apply a few drops of the oil over the surface of the foot night and morning, or when occasion requires. Just a little and rub it in. It's simply wonderful the way it ends all foot misery, while for feet that sweat and give off an offensive odor, there's nothing better in the world.

Moone's Emerald Oil is guaranteed to end your foot troubles or money back.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

Enakopravnosti

CVET IN SAD

Spisal Jos. Jurčič

DEVETO POGLAVJE

Križi in težave mladih ljudi.

Na večer tistega dne se je ne-
bo pooblašilo in predno je soln-
ce utegnulo skriti se za gorami,
naredil se je mrak; zdaj pa zdaj
se je zaslizalo tam daleč za-
molklo grmenje.

Leon je doma pri odprtem o-
knu slonel in razgledoval sive o-
blake, kako se zbirajo in razte-
zajo. Dasiravno je ob takem
trenotku, ko se natura priprav-
lja svoje grozovite moči razka-
zovati človeku, ki v tem hipu
bolj kakor kdaj čuti svojo sla-
bost, navadno nekaj tesno pri
sreči: bil je mladenič vendar ve-
selega in lahkega srca. Oblaki
se mu niso še nikdar lepši in ve-
ličastnejši zdeli; sapa, ki je šu-
mela po gozdu in visoke vrhove
zibala se mu je, kakor prijetno
hladeči piš, grom ni še nikdar
mogočnejše bobnel.

"Kaj neki ona dela zdaj? Če
tudi oblake opazuje? Če sem ji
jaz v mislih?"

Kaj bi bil dal, ko bi bil to
poslednje vedel!

Pavlina je med tem sama se-
dela v kolibici sredi vrta. Imela
je knjigo pred seboj, toda čitala
ni, zaprta je ležala ji na mizi.
Neko šivanje, je imela v nare-
ju, pa tudi šivala ni; samo sede-
la je. Da bi ji bil mladenič v
mislih, katerega je danes na pr-
vo spoznala? Težko da! Iz o-
brazov, iz oči se da človeškemu
rodu velikokrat čitati, kakšne
reči premišlja ta in ta. Na tem
obličju pa so bile v tem hipu vse
črte tako izražene, da ni bilo ni
sledu tistega pomladanskega,
deviško - srečnega in osrečeval-
nega čuta, ki bi deklico v ena-
kih mislih obseval.

Od hiše sem po pesku priko-
rači počasna, precej plašljiva
stopinja gospoda Komplexa.
Priđe do deset korakov blizu
kolibe. Deklica ga ne opazi. Ne-
kaj časa obstoji gospod Kom-
plex, popravi si očala, potem pa
še bolj tiho malo v stran zavi-
je. Motiti neče deklice, naj pre-
mišlja, kar hoče. Pa tudi daleč
od nje neče iti, sede na klopec
za grmičjem, podpre glavo in
vzdihne, to seveda tiho, da ni-
hče ne sliši kakor on sam in
bog. O bog! saj tudi ti sam veš,
zakaj se je ta vzdih, kakor skri-
ven tat, utrgal iz globeli njego-
vega srca in ukradel se na sve-
tlo.

Kako rad bi vstal s svoje klo-
pi in šel tja v kolibico, da bi Pa-
vlini nasproti sedel. Pa čemu bi
hodil? Morda je rajša sama,
morda se sama s seboj boljše
razgovarja ko z njim. Pa sej jo
od tukaj tudi vidi, glej, zdaj je
šivanje v roko vzela, zdaj nit v
šivanko vdeva, zdaj se je upog-
nila!

Zdaj-le bi lahko šel k njej! I-
di! Pa ne; morda ne bi ji bilo
ljubo. O, ko bi ji vsaj povedati
mogel, kak kamen, težak kamen
mu na sreči leži! Ni mogoče te-
ga povedati. Beseda bi v grlu
zastala. In ko bi si toliko pogu-
ma vzel, da bi ji povedal, kaj bi
bilo? Nič, nič! Da ni lep, toliko-
krat se je že v zrcalu skrivaj
tega prepiral. In govoriti ne

more, jezik ne da, ž njo še po-
sebnost ne, nje se še raje ogiblje,
ko drugih ljudi. Čudno je to. Ko
likrat si je že namenil, da bode
vesel, kakor so drugi ljudje, da
bode mnogo govoril, kakor dru-
gi ljudje, da ne bode samo mi-
slil! Ali dolg most je med skle-
pom in dejanjem.

Ti bog! Ali si res svoje davo
dobro razdelil? Zakaj si mu
srce ustvaril, neznano hrepene-
nje po sreči položil v to srce,
pomolčkov pak, da bi do te do-
segljivo sreče prišel, nisi mu
dal! Marsikdo je dobil bogastva
rabi ga, da svoje bližnje tare;
marsikoga si visoko povzdignil,
da drzno zaničuje boljše, ki so
pod njim; marsikomu si dal te-
lesno lepoto in gladek jezik, o-
boje mu rabi, da svet zapeljuje
srečo nekaterega nedolžnega
bitja izpodkopava. Vsega tega
pa poštemu Komplexu nisi
dal. Pa, ti že veš, zakaj je tako.

Čeravno ne tako, vendar vsaj
enako je gospod Komplex mi-
slil. Morda bi se mu bila ta pre-
iskava še dalje razpletala, kajti
ravno so mu na um prišli stih
iz pesnika, katerega je natanko
čital, ker mu ga je Pavlina da-
la:

In ne šasti se človek zaradi tega,
Ker človek je, časti le čast dadi,
Ki so le zunaj njega in slučajne.

Po sreči ga v tem žalostnem
opravilu premoči jasen glas Ma-
tildin, ki je od hiše po stezi pro-
ti kolibi tekla in klicala Pavli-
ni, da pojde dež, naj se tedaj
ob pravem času umakne z vrta.
"Se ti pojdi sem, ne bode de-
žja tako brž. Prijazneje je tu-
kaj nego gori v sobi," pravi Pa-
vlina.

Takoj potem sta deklici sku-
paj sedeli v klopi in jeli razgo-
varjati se. Komplex do svoje
klopi ni mogel slišati, kaj se me-
nita, ali rad bi bil slišal. Bilo je
že malo mrčno, dež je začel ka-
pati. Toda Komplex se ne meni
za to, temveč varno se približa
do kolibe in tam na zadnji stra-
ni se ustopi za steno, z brli-
nom prerazeno ter posluša.

Od kraja sta se le navadne
reči menili in ker je Komplexa
dež močil, hotel je tiho oditi. V
tistem hipu vpraša mlajša Pa-
vlini: "Kako ti je pa ta z Za-
brazja vseh?"

Zaslišavši to, Komplex ob-
stane, nastavi uho, da bi čul
Pavlinin odgovor, in kdor bi ga
bil v tem trenutku videl, priznal
bi bil, da mu mora, kakor se
kaže, veliko ležeče biti na tem
Pavlininem odgovoru.

"Vseč? Kdo bode brž o tem
govoril? Saj ga komaj po vrhu
poznam," odgovori Pavlina.

Matilda udari v smeh, obrne
se pesaje enkrat okrog nje in
pravi s prstom žugaje: "Že
vem, kaj se to pravi, če prav
nečeš povedati. Kaj meniš,
da nisem zapazila, kako bi bil ve-
dno le s teboj rad govoril, s te-
boj hodil. Zato sem mu pa na-
gajala in sem ga večkrat nalašč
od tebe spravila. Pa ne smeš
huda biti zato."

"Ne govori tega, to niti šala
ni. Ko bi veselje imela, lahko
jaz tebe tako primem."

"Pa zakaj li šala? Ali ne mo-
re biti resnica? O, jaz sem do-
bro videla in, čeprav tajiš, vem,
da si tudi ti spoznala. Saj te je
že poprej, ko ga ni bilo še k
nam, vselej pred cerkvijo čakal
in pozdravljaj."

"Pozdrav je tako tebi veljal
kakor meni."
"O ne! To pa jaz še bolje
vem," pravi Matilda in smeje se
ploska z rokami. — "Dve nede-
lje tebe ni bilo pri maši, in ta-
čas tudi spodaj ni čakal. Vidiš?
Kaj je to?"

"Prav nič, ljuba moja!"
"Res nič, samo nekaj, — ne-
kaj se tako začena, kakor si
jaz mislim."

"Kaj?"
Matilda se smehljaje usede
prav tik svoje tovaršice, okle-
ne se je okoli vratu in zardela
zašepče: "Ljubezen, tli ne?"

Pavlina ne reče ničesar za pr-
vega, pogleda sestrini naravnost
v oči in ta zardi še bolj ter
skrije svoj obraz na njeno ra-
mo in se smeje.

"Tebi sem povedala vse, po-
vedala sem ti, kako ravno o tej
reči mislim," pravi Pavlina ta-
ko resnobno, da sestrini smeh
preide. — "Prosim te torej, ni-
kar se ne šali z menoj. Saj veš,
zakaj jaz ob enaki dobrovoljni-
sti ne morem vesela biti."

Sestrini se skloni pokoncu.
"Beži mi! Še zmerom si nespas-
metna. Že tačas, ko si mi pove-
dala, rekla sem ti tako in dan-
es še posebno pravim. Jaz bi
takega človeka, ki je mene po-
zabil, desetkrat pozabila, in še
prav lahko. Bog ve, kje je in ka-
kovšen. Tebe pa gotovo ni vren-
den. Nikdar te ni v resnici rad
imel, samo hinavčevati se ti je
znal in dobrikati se, dasi ni imel
nič dobrega na sebi. Saj že to i-
me: France, to je navadno, vsa-
kemu hlapcu je tako ime. Ven-
dar se človeku lepše kliče: Leon
ali ne?"

"Na imenu ni ničesar; vpra-
šanje je, kakšen je človek, ki
ga ima."

"Saj pravim, da tudi človek
ni bil nič vreden."

Pavlini se solza utrne iz oče-
sa.

To je sestrini opazila, takoj
ji je bilo žal svojih besedi. Okle-
ne se v drugič in s tresočim
glasom pravi: "Pavlina! — ti!
— nikar mi ne zameri, nisem te
hotela žaliti."

"Saj me ti ne moreš žaliti,"
pravi ona, ter obriše po sili pri-
hajajoče priče srčne žalosti.
"Pa sem te, vem, da sem te.
Kaj ne, da mi ne zameriš, ne-
čem tako govoriti."

Sestrinski poljub od Pavline
strani in potem povrnen od Ma-
tilde je zatrdil popolno spravo
med njima.

Zdaj nekaj za njima zašumi!
Gospoju Komplexu, ki je tam
stal, padel je bil klobuk na tla,
in ko ga je pobiral, prasnili je
po nerodnosti s črevljem po
pesku.

"Kdo je?" vpraša Matilda
malo ustrašena, kajti precej
temno je že bilo.

"Jaz," oglasi se Komplex.

"Kaj pa hočete?"

Komplexa vroč pot oblije, ne
ve, kaj bi rekel, na zadnje pa se
zmislil in pravi: "Vprašat sem
prišel, če hočem dežnike prin-
esti, dež gre."

"Le prinesite," pravi deklica.
V diru Komplex odide in kmalu
prinese dežnike.

Cudno se je pač deklicama
zdelo, kako da je tako moker,
ker pot od vrtni lopice do veže
ni bila dolga in deževalo ni tako
posebno. Kako bi pa bili utegni-
li misliti, da je ves čas njunega
pogovora na dežju stal in po-
sluške utegal.

Pri večerji se je gospodarju
malo čudno zdelo, da je vse ti-
ho, če on ne govori. Komplex, ki
navadno že ni bil za daljši pogo-
vor, nocoj še odgovarjal ni rad
in, kar je bilo najbolj čudovito
in nepravilno, še večerjal ni ta-
ko po redu, kakor druge krat.

"Ali ste bolni morda?" vpra-
ša gospodar.

"E ne, malo," odgovori.

"Le ulezite se in jutri ostani-
te v sobi, če vam ne odleže. To
je slabo. Vreme se je izprevr-

glo, lahko bolezen doboste. Od
kraja se mora človek čuvati."

Tako je bil Komplex odprav-
ljen in je kmalu vstal in šel v
svojo izbo spat, toda spal ni
skoro vso noč nič.

"Kaj je pa vama, ali sta tudi
bolni?" vpraša čez nekaj časa
oče hčer in Pavlino.

"Me dve pa ne," odgovori e-
na in zopet je bil molk.

Stari ji ogleduje, zdi se mu,
da je Pavlina bolj blede in oto-
na videti ko druge čase in si brž
misli: že vem kaj, imata že ka-
kov preprič med seboj, kako o-
tročarijo; to se mora odpravi-
ti. — Potem tudi od mize vsta-
ne, prej ko navadno, in odhaja-
je pravi hčeri: "Predno greš
spat, pridi v mojo sobo."

In ko deklica radovedna, kaj
ji ima oče važnega razodeti,
tako za njim gre, naredi ji ta o-
stro pridigo in si ne da dopove-
dati, da ni med njo in Pavlino
nikakega prepira. "Jaz sem iz
vsega vajinega obnašanja po-
znal, da je nekaj med vama. —
Molči! Ti jo moraš imeti, kakor
svojo sestro, da še lepše. Kar
bi sestra lahko rekla, njej ne
smeš. Ona ne sme v naši hiši
čutiti, da nema očeta ne matere.
To ti enkrat povem, veči za zme-
rom. Razumela si me! Pojdi!"

Dasiravno je bila ta očetova
pridiga nepotrebna, vendar ni
bila brez učinka. Deklici se je
zdelo, ko je v spalnico prišla in
tam že svojo sestrino našla,
da je res še premalo prijazna
proti njej, da ji manj ljubezni
izkazuje, nego bi morala in ka-
kor ona zasluži. Ni si mogla kaj,
da ne bi bila Pavlini nekoliko

tega povedala, kar oče misli in
kar je dejal, in to jo je prav ge-
nilo, ko je slišala ta nov dokaz
poštenosti svojega varuha in
drugega očeta.

Dolgo še, do pozne noči, sta
deklici šepetali v postelji, potem
je spanec objel najprvo mlajšo
in kmalu potem še starejšo, za-
lotivši jo v molitvi.

DESETI POGLAVJE

Kaj si nekdo prizadeva, da bi se
ženil.

S težkim srcem se Šepec bliža
Zabrezju. Kamen mu na sreči
leži, debel kamen in čuden, od-
valil bi ga rad. Ženil bi se rad,
za ves svet bi se rad ženil, naj
ljudje govore, kakor hote, naj
mati, stara sitnost, mrmra in
ropoče naj hči joče in kar hoče
žena je le žena; če jo človek i-
ma, lepo je to. Če se ž njo živ-
ljenja veseli, lepo je to. Sicer
ljudje pravijo, da kdor se ženi,
ima križ na glavi, križ, ki ni bo-
ga na njem, pa Šepec tega ne
veruje povsem. Nadloga je res
žena pri hiši, ali žena je tudi dar
božji.

Tako Šepec misli. Jezi ga pa,

da se ubožen človek ne more že-
niti tako lahko kakor bogatni;
da mora od Petra do Pavla ho-
diti in za dovoljenje prositi in
molelovati. Človek je človek.
Vsak si rad kaj dobrega privo-
šči. Kaj more Šepec zato, da je
ubog, zakaj se ne bi smel ženi-
ti? Pred bogom ni razloka
med ljudmi. On skrbi, baje za
cvetlice na polju, zakaj ne bi tu-
di za to skrbel, kar bi utegnulo
iz Šepčevega zakona priti na
širni božji svet?

(Dalje prihodnje)

TELLS HOW SHE TOOK 4 INCHES OFF HIPS

7 INCHES OFF WAIST

In 40 days by taking Kruschen Salts.
Mrs. Helga Blough of New York City
reduced 26½ lbs.—took 4 inches off
hips, 3 inches off bust and 7½ inches
off waist. She writes:
"I haven't gone here for a moment. I feel
fine and look 10 years
younger."
To get rid of double
chins, bulging
hips, ugly rolls of fat
on waist and upper
arms. Kruschen Salts
build up glorious health and acquire a
clear skin, bright eyes, energy and
vivaciousness—to look younger and
feel it—take a half teaspoonful of Krus-
chen Salts in a glass of hot water
every morning before breakfast.
One jar lasts 4 weeks and costs but
a trifle at any drugstore the world
over. Make sure you get Kruschen
because it's SAFE. Money back if not
satisfied.

Tako Šepec misli. Jezi ga pa,

**"I made it myself
and I thought
I couldn't Sew"**

● Thousands of women are making the same discovery by taking advantage of the Singer "Make-It-Yourself" Plan.

● Through this Plan, you receive lessons in making dresses, children's clothes, rugs, draperies—style consultations—fashion books—sewing books—all the help you'll ever need to "Make-It-Yourself".

● The complete service is given at no extra cost with the purchase of a new Singer Electric. A small down-payment—(easy terms) places the Singer in your home.

Ask for complete details.

Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
HEnd. 4245

MAKE IT YOURSELF ON A Singer

AKO IZVESTE NOVICO,

ki se vam zdi zanimiva, jo sporočite nam, ker bo
gotovo tudi druge zanimala. Oglasite se v uradu,
pišite ali pokličite telefonično

HEnderson 5811

Lahko sporočite tudi našim zastopnikom:

V St. Clair okrožju:

John Renko, 1016 E. 76 St.

Za Collinwood, Nottingham, Noble:

John Steblaj, 16009 Waterloo Rd.

Za Newburg in West Side:

John Peterka, 1121 E. 68 St.

Čiste, svetle, zdrave
KRASNE OČI
so čudovita last. Murine
očisti, in lajša ter je os-
vežujoč in neškodljiv.
Knjigo Eye Care and Eye
Beauty posljemo brez-
plačno na zahtevo.

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY
DAY, take Lydia E. Pinkham's Tab-
lets. They relieve periodic pain and
discomfort. If you take them regu-
larly... and if yours is not a surgical
case... you should be able to avoid
periodic upsets, because this medi-
cine helps to correct the CAUSE of
your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and
nervous and my stomach and back pained
me severely, but since I took Lydia E.
Pinkham's Tablets the pains
don't appear anymore."—
Miss Helen Kolaski, 3906 N.
Christiana Ave., Chicago, Ill.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS

Ask Your Druggist for the 50¢ size

To All Who Suffer Stomach Agony, Gas and Indigestion

Money Back If One Bottle of Dare's Mentha Pepsin Doesn't Do
You More Good Than Anything You Ever Used.

Why bother with slow actors when
one tablespoonful of this splendid and
pleasant liquid remedy will cause gas,
bloating, heaviness, heartburn or any
upset condition of the stomach to
speedily vanish.
And why should any man or woman
suffer another hour with indigestion
or any stomach misery when the reme-
dy that acts almost instantly can be
easily procured?
But there is more to say about this
remarkable remedy—something that
will interest thousands of despondent
people.

Dare's Mentha Pepsin not only
quickly relieves stomach distress, but
it also conquers stubborn indigestion,
dyspepsia and gastritis, and puts an
end to dizziness, nervousness, head-
ache, sleeplessness and despondency
which distressing troubles are nearly
always caused by chronic stomach
disturbance.

Dare's Mentha Pepsin is a supremely
good remedy that druggists every-
where guarantee—a fine tonic that
builds you up and makes you work
with vim, eat with relish and sleep
soundly.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestan-
ke, poroke in enake slučaje, naročite tisko-
vine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno
lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811